

Rezumat al bilanțului celui de-al 27-lea an de activitate al Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița 2 august 2013 - 8 iulie 2014

1. Prelegeri și după-amieze de video, activități specifice de păstrare a identității etnice

- Locul de desfășurare a celor 33 de după-amieze de video: Biblioteca Germană „Alexander Tietz“ din Reșița, care funcționează ca secție a Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici“ din Reșița;
- Au fost organizate manifestări specifice pentru perioada de Advent (de dinaintea Sărbătorii Crăciunului), cele dedicate zilei naționale a minorităților din România în decembrie 2013, cele de Fășang, altele dedicate perioadei pascale, zilei de 9 mai, Zilei Europei, precum și cele dedicate zilei internaționale a femeii în martie, a mamei în mai și a copilului în iunie;
- Prelegeri cu varii subiecte, susținute de invitați din țară și de peste hotare (ex.: prof. univ. dr. Reinhold Reimann din Graz, Austria, și mag. Udo Puschnig din Klagenfurt, Austria);
- Formația de dansuri populare germane „Enzian”, condusă de familia Mariane și Nelu Florea, reprezintă unul dintre pilonii principali ai activităților noastre culturale;
- Sărbătoarea hramurilor bisericilor romano-catolice din Oravița, Dognecea, Sasca Montană, Reșița, Tirol, Sadova Veche, Văliug, Rusca Montană, Gărâna, Anina - Sigismund și Brezon, cu programe cultural-artistice adecvate evenimentului;
- Ciclul de manifestări „Toamna culturală germană la Reșița”, ediția a XI-a, 14 - 25 noiembrie 2013, având în plan central sărbătorirea a 26 de ani de activitate a Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița;
- Ciclul de manifestări „Primăvara culturală germană la Reșița”, ediția a XII-a, 8 - 10 mai 2014, având în plan central Ziua Europei și a mamei (conform tradiției spațiului european de limbă germană);
- Ediția a XV-a a manifestării „Gărâna culturală”, desfășurată în 28 - 29 septembrie 2013, ca o repetiție generală pentru „Decada Culturii Germane în Banatul Montan”;
- Participarea dansatorilor din Banatul Montan la programele speciale organizate cu prilejul zilelor naționale ale Germaniei la Timișoara (2 octombrie 2013) și ale Austriei și Republicii Cehe, la Oravița (26 octombrie 2013);
- Primirea unor oaspeți de peste hotare la sediul bibliotecii germane, precum delegațiile din Germania (Asociația germanilor proveniți din Sibiu, actualmente stabiliți în Germania), precum și cea din Ucraina, cu prilejul expoziției cu caracter internațional „Copiii desenează ținutul natal”, ediția a XII-a.

2. „Decada Culturii Germane în Banatul Montan”, activități literare, apariții editoriale și audio-video

- Ediția a XXIII-a a „Decadei Culturii Germane în Banatul Montan” s-a desfășurat în perioada 4 - 13 octombrie 2013, cu 54 de manifestări în următoarele localități: Anina - Steierdorf, Bocșa, Caransebeș, Dognecea, Gărâna, Oravița, Oțelu Roșu, Reșița, Sadova Veche, Sasca Montană și Văliug;

- Punctul central al Decadei I-a constituit cea de-a XX-a Sărbătoare a „Heimat“-ului germanilor din Banatul Montan, desfășurată la Sadova Veche, în 6 octombrie 2013;
- În cadrul Decadei s-au mai desfășurat printre altele manifestări dedicate împlinirii a 150 de ani de la darea în folosință a Semmering-ului Bănățean și comemorării scriitorului austriac Peter Rosegger la 170 de ani de la naștere, întâlnirea anuală a corurilor și formațiilor muzicale germane la Reșița (ediția a XI-a), Sărbătoarea de toamnă a Forumului German de Tineret din Bocșa, ediția a IX-a și Festivalul Fanfarelor din Steierdorf - Anina, tot ediția a IX-a;
- Un punct foarte important în cadrul Decadei I-a constituit simpozionul cu caracter internațional „Limba și cultura germană în Banatul Montan“, cu participanți din mai multe țări europene;
- „Zilele Literaturii Germane la Reșița”, ediția a XXIV-a, s-au desfășurat în perioada 11 - 14 aprilie 2014, cu participanți din România, Slovenia, Austria și Germania;
- Lecturi literare cu prilejul altor manifestări, cu participarea scriitorilor Edith Guip-Cobilanschi și Stefan Ehling, ambii din Timișoara. De evidențiat este și acțiunea din 30 ianuarie 2014 de prezentare a revistei „Carmina Balcanica. Review of south-east european spirituality and culture“, în prezența prof. dr. Mihaela Albu și prof. dr. Dan Anghelescu, editorii ei din Craiova;
- De-a lungul anului de activitate s-au comemorat scriitorii Peter Rosegger (la 170 de ani de la naștere) și Alexander Tietz (la 116 ani de la naștere);
- Apariții editoriale în cel de-al 27-lea an de activitate:
  - a. „Semmeringul Bănățean: calea ferată Oravița - Anina = Der Banater Semmering: die Eisenbahnlinie Orawitza - Anina = The Banat Semmering: The Railway Oravița - Anina”. Coordonator și prefață: Erwin Josef Țigla. Lectorat: Waldemar König, Ada Cruceanu-Chisăliță. Reșița: „Banatul Montan”, 2013. Pentru acest volum Erwin Josef Țigla a primit în data de 16 mai 2014, Premiul al III-lea pentru anul 2013 al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, categoria: cartea de presă;
  - b. Damian Vulpe: „Solidarisch mit dem Musik-Geschehnis” (Solidar cu întâmplări muzicale). Redacția: Erwin Josef Țigla. Lectorat: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2014;
  - c. Carol Bereczky: „Album cu fotografii din Primul Război Mondial = Album mit Fotos aus dem Ersten Weltkrieg = Első-Világháborús fénykép-albuma = World War I. Photos Album”. Editor și prefață: Erwin Josef Țigla. Cuvinte introductive: Viorica Ana Farkas. Lectorat: Waldemar König, Ada Cruceanu-Chisăliță, Botond Makay. Reșița: „Banatul Montan”, 2014.
- În cadrul celui de-al 27-lea an de activitate a apărut de asemenea CD-ROM-ul „Die Banater Berglanddeutschen“, nr. 11 (o documentare a activităților desfășurate de către etnia germană din Banatul Montan în perioada august 2012 - iulie 2013) și un CD-ROM „Suche nach Spuren der deutschen Vergangenheit in Alt-Sadowa / Căutarea urmelor trecutului german în Sadova Veche”;
- Centrul de documentare „Cărți scrise de și despre germanii din România”, cu apariții de după 1989, este unic în felul său în arealul biblioteconomic din România. Acesta este situat în cadrul Bibliotecii Germane „Alexander Tietz” din Reșița și reunește pînă în prezent un număr de 1.971 titluri de apariții editoriale. Anual se editează un catalog al centrului. Cel din 2014 reunește din nou toate titlurile existente, numărând un total de 386 pagini;
- Revista lunară „Echo der Vortragsreihe“ („Ecolul Asociației“) apare neîntrerupt începând cu 1 februarie 1990. În luna iulie 2014 a ajuns la numărul 295. De asemenea au apărut un număr de 88 de ediții speciale dedicate diferitelor evenimente speciale ale etniei germane din Banatul Montan;

- Periodicul „împreună, miteinander, együttesen“ a apărut până în prezent de 38 de ori, din care 2 numere în acest an de activitate. Buletinul informativ „Info“ a apărut în noiembrie 2013 și aprilie 2014, numărul total de apariții până în prezent fiind de nouă;
- Asociația a editat în perioada de referință un număr de 21 plicuri filatelice ocazionale și a confecționat 19 ștampile poștale ocazionale, dedicate diferitelor evenimente organizate sau coorganizate de către noi. Totodată s-a comandat și realizat în noiembrie 2013 Austria un timbru poștal dedicat jubileului de 150 de ani calea ferată montană Semmering-ul Bănățean;
- Informații în limba germană privind activitatea desfășurată de etnia germană în municipiul Reșița și în Banatul Montan se pot obține accesând pagina web www.dffb.ro, coordonată de ec. Waldemar Günter König (Reșița) și ing. Hugo Eduard Balazs (Stuttgart, Germania);
- Emisiunea săptămânală în limba germană la Radio Reșița este în continuare coordonată de Gerhard Chwoika și se poate asculta în fiecare joi, începând cu orele 19,10.

3. *Muzică și expoziții*

- Corul german „Franz Stürmer“, condus de prof. Elena Cozâltea, precum și formația muzicală „Banater Bergland“ cu prof. George Gassenheimer, ing. Karl Ludwig Lupșiasca, Vincenzo Cerra și Ioan Zelko sunt partenerii noștri cei mai importanți în activitățile muzicale. Ambele formații au fost prezente în ultima perioadă pe scene din țară, dar și în străinătate;
- În octombrie 2013, corul german „Franz Stürmer“ și-a sărbătorit personalitatea al cărui nume îl poartă, dirijorul și compozitorul Franz Stürmer, prin intermediul întâlnirii anuale a corurilor și formațiilor muzicale germane la Reșița (ediția a XI-a);
- În 29 mai 2014 a avut loc la Biblioteca Germană „Alexander Tietz“ inaugurarea printr-un concert a noii pianine „Irmiler“ achiziționate în perioada anterioară;
- În august 2013 s-au desfășurat în Rusca Montană, Caransebeș și Reșița concerte ale formației „Original Banater Dorfmusikanten München“ din Germania;
- O manifestare premergătoare sărbătorilor pascale a fost încununată de participarea corului „Fiamma“ al Parohiei romano-catolice „Maria Zăpezii“ și al corului „Strana Strămoșească“ al Parohiei ortodoxe române „Sfinții Apostoli Petru și Pavel“ din Reșița - Govândari;
- Au fost organizate expoziții cu prilejul celei de-a XII-a ediții a concursului cu caracter internațional „Copiii desenează ținutul natal“: la Reșița (4 aprilie 2014) și la Feldbach în Austria (12 iunie 2014). La sfârșit de august 2013, ediția a XI-a a acestui concurs s-a încheiat cu expoziția de la Cernăuți, Ucraina;
- Expoziții organizate, printre altele:
  - Artă plastică:* a membrilor cercurilor de creație „Deutsche Kunst Reschitza“ (pictură) și „Jakob Neubauer“ (sculptură), Doina și Gustav Hlinka, Viorica Ana Farkas, respectiv George Molin cu mării și micii săi sculptori; † Ingeborg Gertrude Bähr (Reșița), † Franz Binder (Reșița), Anton Ferenschütz (Bielefeld, Germania), † Karola Fritz (Timișoara), Elena Hăbășescu (Bocșa), Ioana Mihăiescu (Reșița), Adriana Oancea-Șuteu (Timișoara), Attila Roczo (Oțelu Roșu), Ion Rouă (Reșița), Maria Tudur (Reșița), Cvetka Vidmar (Maribor, Slovenia);
  - Expoziții de fotografii:* Anca Căceu (Timișoara), Luise și Francisc Finta (Timișoara), Klaus Lucian Mihnea (Dognecea), Karl Franz Szélhegyi-Windberger (Timișoara), Erwin Josef Țigla (Reșița) și Dolores Weisz (Reșița);
  - Expoziții de tip documentaristic:* cu prilejul împlinirii a 170 de ani de la nașterea scriitorului stirian Peter Rosegger (Austria), cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la darea în folosință a primei

căi ferate montane de pe teritoriul actual al României, Semmering-ul Bănăţean, cu prilejul împlinirii a 116 ani de la naşterea scriitorului reşiţean Alexander Tietz, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la debutul Primului Război Mondial şi cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la înfiinţarea Cercului de Operetă în limba germană la Reşiţa;

d. *Expoziţii filatelice*: cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la darea în folosinţă a primei căi ferate montane de pe teritoriul actual al României, Semmering-ul Bănăţean, cea dedicată sfintei Elisabeta, pe 19 noiembrie 2013, cea prilejuită de canonizarea Papilor Ioan al XXIII-lea şi Ioan Paul al II-lea şi nu în ultimul rând cea dedicată capitalelor culturale europene dintre anii 2000 şi 2014;

- Expoziţii tematice organizate în decursul celui de al 27-lea an de activitate: „Carnavalul culorilor“ de Făşang, „Cu penelul pe cerul Europei” de Ziua Europei, „Natura şi noi” de Ziua mamei sau cel dedicat manifestării „Gărâna culturală“;

- În luna iunie 2014 s-a organizat pentru a 7-a oară ciclul de expoziţii reunite sub genericul „Luna iunie - luna expoziţiilor“. Anul acesta s-au organizat un număr de 10 expoziţii: artă plastică, fotografie, filatelie.

4. Activităţi în parteneriat cu instituţii de învăţământ şi de tineret

- Sunt în derulare diferite activităţi în parteneriat cu instituţii de învăţământ în cadrul cărora se predă limba germană ca limbă maternă (Liceul „Diaconovici - Tietz“ din Reşiţa şi Liceul „C.D. Loga“ din Caransebeş), dar şi cu cele în cadrul cărora se predă limba germană ca limbă modernă;

- Cadre didactice din Reşiţa, care ne sunt aproape: Loredana Kilvanya, Daniela Schmiedt, Gabriela Bocean, Ramona Berar, Yvonne Christa Demenyi, Constanţa Bugariu (toate ciclul primar), Alexandra Damşea, Sonia Maria Chwoika, Edith Winkler (ciclul gimnazial şi liceal) precum şi Dolores Weisz;

- Activităţi precum cele dedicate zilei de 9 mai, Ziua Europei, ca cea dedicată lecturii „Lunga noapte a cititului”, aflată la cea de-a V-a ediţie, sau cea organizată cu prilejul zilei internaţionale a copilului, „Te salut, copilărie“, aflată şi ea la cea de a VI-a ediţie, sunt demne de luat în seamă;

- Implicarea prin organizarea mai multor activităţi în cadrul programului naţional „Să ştii mai mult, să fii mai bun“;

- Activităţile cu tineretul se derulează în majoritatea cazurilor cu cei activi în cadrul formaţiei de dansuri populare germane „Enzian”, dar şi cu alţi interesaţi din rândul comunităţii sau din afara ei;

- Cercul de teatru şcolar „Rolf Bossert”, patronat de către noi şi de către Liceul „Diaconovici - Tietz“ din Reşiţa, a prezentat piese prelucrate după Peter Rosegger, Alexander Tietz şi Arthur Schott;

- În cadrul Bibliotecii Germane „Alexander Tietz” au fost organizate mai multe manifestări dedicate copiilor şi tineretului, actualilor sau viitorilor cititori la instituţia de lectură publică;

- Pentru prima oară a fost organizată la Reşiţa Ziua limbii germane în 14 septembrie 2013, iar împreună cu Liceul „Diaconovici - Tietz“ din Reşiţa am colaborat în realizarea unei acţiuni în cadrul unui proiect internaţional cu parteneri din Tirolul de Sud;

- Un real succes a fost şi organizarea la biblioteca germană la terminarea anului şcolar a premierii celor care au câştigat la faza judeţeană şi la cea naţională la olimpiadele de limba germană, limbă maternă şi limbă modernă;

- În cadrul Bibliotecii Germane „Alexander Tietz” au fost organizate mai multe manifestări dedicate copiilor şi tineretului, actualilor sau viitorilor cititori la instituţia de lectură publică;

- În luna noiembrie 2013 s-a organizat Sărbătoarea sfântului Martin cu tradiționalul Alai al Lampioanelor în mai multe localități din județ.

5. Activități cu caracter religios, de patrimoniu, activități cu deportații în fosta URSS, activități sociale

- Manifestări cu caracter religios desfășurate la Reșița, Oravița (281 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Dognecea (272 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Sasca Montană (262 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Tirol (163 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Sadova Veche (160 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Văliug (152 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Rusca Montană (150 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Gărâna (142 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Brezon (134 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice) și Anina - Sigismund (84 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice);

- În data de 17 noiembrie 2013 s-au comemorat în cimitirul din Sigismund, cartier al Aninei, victimele ambelor conflagrații mondiale, cu participarea din partea Consulatului Germaniei din Timișoara a domnului consul Rolf Maruhn;

- Un alt obiectiv important al activităților noastre este păstrarea patrimoniului istoric al etniei și ridicarea a noi obiective care să ateste istoria și prezența etniei germane pe aceste meleaguri;

- În ianuarie 2014 s-au comemorat 69 de ani de la începerea deportării germanilor în fosta URSS. La cele două zile de manifestări comemorative din 14 și 16 ianuarie 2014 au participat invitați din Anina - Steierdorf, Bocșa, Brad, Călan, Deva, Hunedoara, Lugoj, Nădrag, Oțelu Roșu, Petroșani și Reșița;

- Desfășurarea de manifestări comemorative dedicate împlinirii a 100 de ani de la debutul Primului Război Mondial, desfășurate între 23 și 29 iunie 2014, în localitățile: Bozovici, Anina, Gârliște, Nădrag, Sasca Montană, Reșița, Măureni și Caransebeș, cu participarea printre alții și a viceconsulului Germaniei la Timișoara, Siegfried Geilhausen (la Nădrag și Reșița);

- Manifestare dedicată împlinirii a 140 de ani de la ridicarea monumentului de pe Dealul Crucii din Reșița, desfășurată la 28 iunie 2014;

- Activități ecumenice exemplificate prin: prezentarea cărții „Maica Domnului de la Scăiuș”, având ca autor pe mons. Alexandru Mesian, episcopul Eparhiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolice din Lugoj, la Biblioteca Germană „Alexander Tietz” din Reșița, în data de 20 mai 2014 și manifestarea premergătoare sărbătorilor pascale cu participarea corului „Fiamma” al Parohiei romano-catolice „Maria Zăpezii” și al corului „Strana Strămoșească” al Parohiei ortodoxe române „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Reșița - Govândari, cu participarea pâr. Petru Berbentia, protopop de Reșița, și a pâr. József Csaba Pál, arhidiacon al Banatului Montan;

- În data de 9 decembrie 2013, în preajma zilei sfântului Nicolae, membrii asociației au vizitat Căminul pentru persoane vârstnice aflat în cartierul reșițean Marginea, oferind cadouri tuturor celor asistați. Cu această ocazie, formațiile etniei germane au prezentat un program artistic.

6. Filiale ale asociației și activități desfășurate în alte localități, manifestări distractive și excursii

- Filialele noastre din Bocșa, Dognecea, Oțelu Roșu, Oravița și Rusca Montană au funcționat și în decursul acestui an de activitate, totalizând un număr de 12 manifestări;

- 23 manifestări distincte au fost organizate sau coorganizate în alte localități din țară unde nu există filiale, dar și peste hotare;
- Sunt evidențiate tradiționalele manifestări de Fășang, precum „Carnavulul copiilor“, „Sărbătoarea tăițelor“, „Sărbătoarea gogoșilor“, marele bal de fășang (1 martie 2014);
- Au fost organizate un număr de 9 excursii cu caracter cultural.

7. Premiul „Alexander Tietz“, alte premii, parteneriate

- Cea mai importantă distincție pe care o conferă anual etnia germană din Banatul Montan, Premiul „Alexander Tietz“, a fost decernat la 7 octombrie 2013, ing. Hugo Eduard Balazs, născut la Reșița, astăzi trăitor la Stuttgart în Germania;
- În cadrul celui de al 27-lea an de activitate au fost primiți trei noi membri de onoare ai asociației de cultură reșițene: Luise și Francisc Finta din Timișoara, în data de 5 octombrie 2013, precum și dr. Josef Christopher Karl, în data de 16 aprilie 2014, atunci încă atașat cultural al Ambasadei Germaniei de la București;
- Parteneriate funcționează cu instituții și asociații similare din țară și de peste hotare.

8. Bilanț la încheiere

- În cadrul celui de-al 27-lea an de activitate, Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților din Reșița a organizat sau coorganizat cu partenerii săi un număr de 249 de activități. De la înființare, din 19 noiembrie 1987, au fost organizate sau coorganizate până în prezent 3.527 de manifestări.

Erwin Josef Țigla

Reșița, 8 iulie 2014